

THỦY - CHÍNH TRỊ TRONG LƯU VỰC MEKONG

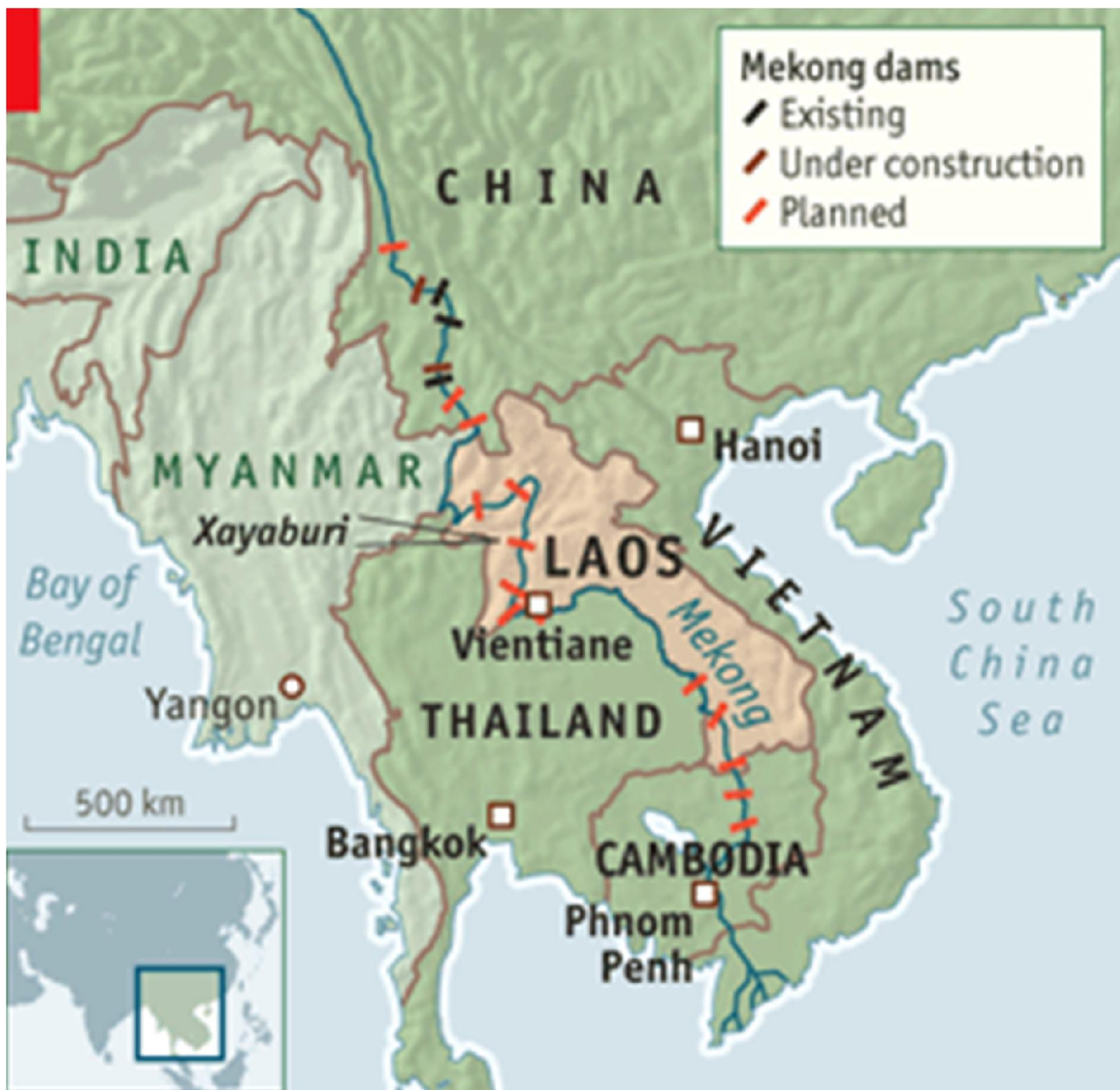
THE KOREA TIMES
COMMENTARY

Sông Mekong là con sông lớn thứ 11 trên thế giới bắt nguồn từ Trung Quốc, dài hơn 4900km và chảy qua Myanmar, Lào, Thái Lan, Campuchia và Việt Nam.

Do vị trí địa lý và hình dạng của lưu vực sông, đây là một lưu vực xuyên biên giới chảy qua các quốc gia khác nhau. Do đó, không có gì đáng ngạc nhiên khi các xung đột sẽ nảy sinh trên con sông này vì nước trong lưu vực là nguồn tài nguyên chung hỗ trợ 60 triệu người ở Đông Nam Á. Bất kỳ sửa đổi hoặc kế hoạch chính trị nào được thực hiện bởi bất kỳ quốc gia nào trên phần sông Mekong của mình đều có thể có tác động bất lợi đối với hạ lưu. Do đó, sông Mekong là nguồn tranh chấp chính trị cố hữu và liên tục giữa các quốc gia có chung vị trí địa lý với dòng sông này.

Vậy điều gì đã dẫn đến xung đột trên lưu vực xuyên biên giới khổng lồ này và rất quan trọng đối với sinh kế của người dân? Để đáp ứng nhu cầu năng lượng khổng lồ của mình, Trung Quốc dự kiến sẽ tăng 75% sản lượng điện trong 25 năm tới và họ đã quyết định xây dựng các đập trên đoạn sông Mekong để khai thác thủy điện. Đây có thể là một phương pháp phát điện có tính sinh thái thân thiện, tuy nhiên điều này lại tác động bất lợi đến các quốc gia ở hạ lưu. Với việc xây dựng đập, Trung Quốc chiếm quyền kiểm soát lưu lượng nước ở hạ lưu và có thể làm mất đi trạng thái lưu lượng dòng chảy ở hạ lưu sông.

Vì vậy, Trung Quốc bị chỉ trích là đe dọa an ninh nước của các quốc gia hạ nguồn và lưu vực sông Mekong trở thành nơi tranh chấp địa chính trị giữa các quốc gia.

Không chỉ Trung Quốc xây đập, các nước khác hạ lưu cũng xúc tiến các dự án đập để đảm bảo cung cấp nước và bảo vệ sinh kế của họ như Việt Nam và Lào. Với số lượng đập được xây dựng ngày càng tăng tại các nước thượng lưu, điều gì sẽ tạo ra nguồn cung cấp nước cuối cùng mà Campuchia ở cuối nguồn sông Mekong tiếp nhận được? Do đó, vị trí địa lý của Campuchia rất bất lợi đối với họ trong tranh chấp chính trị.

Khi tranh chấp nảy sinh, tất nhiên sẽ có một tổ chức được thành lập để giải quyết. Ủy ban sông Mekong được thành lập vào năm 1995 bao gồm bốn quốc gia ven sông lưỡng vương trong tranh chấp. Họ đang hoạt động hướng tới sự phát triển thủy điện bền vững với số lượng ngày càng tăng của các dự án tại các quốc gia mà những lợi ích kinh tế khổng lồ phát sinh từ việc thực hiện các dự án này. Ví dụ, Trung Quốc có kế hoạch cung cấp kinh phí cho các quốc gia hạ lưu để xây các đập đã được biết đến. Tuy nhiên, những lợi thế mà Trung Quốc có thể đem lại chỉ đơn giản là chính giảm lưu lượng dòng chảy. Lợi thế này là do vị trí địa lý đối với những quốc gia còn lại ở hạ du. Vì vậy, giải quyết tranh chấp như thế chắc chắn là không dễ dàng vì nó đòi hỏi sự minh bạch và sự tin tưởng rõ ràng là thiếu giữa các quốc gia.